

OPĆINA MATULJI

Gospodarenje otpadom

Odvajanje otpada u kućanstvu

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

**Zajedno
čuvamo
okoliš**

Projekt je sufinanciran sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost kroz javni poziv za sufinanciranje provođenja izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom u okviru kružnog gospodarstva (JP ZO-3/2023).

Sadržaj ove informativne brošure isključiva je odgovornost Općine Matulji.

Znate li koja je razlika između smeća i otpada?

Otpad je predmet ili tvar koja nam više ne treba, ali ju je moguće ponovno iskoristiti, dok je **smeće** otpad kojim se pogrešno ili neprimjereno rukuje.

Razvrstavanjem otpada smanjuje se njegova količina, štedi se energija i novac, živi se zdravije i osigurava se bolja budućnost za sljedeće generacije. Odvajanje kućnog otpada mali je doprinos koji svatko od nas može dati za zaštitu okoliša.

ODVAJANJE OTPADA POČINJE KOD KUĆE

U našoj kuhinjskoj kanti možemo pronaći različite otpatke, poput, primjerice, ostataka hrane, razne ambalaže, plastike, papira, limenki, stakla itd., koje bi trebali odvojiti u koristan otpad koji se može reciklirati. Time se stvaraju nove vrijednosti i resursi, štedi se novac i energija, te se smanjuju komunalni troškovi.

Kod kuće možemo doprinijeti smanjenju otpada jednostavnim promjenama navika:

- 1. Odvajanjem otpada:** Razvrstavanje otpada prema vrsti (papir, plastika, staklo, biootpad) omogućava njegovu reciklažu.
- 2. Smanjivanjem potrošnje plastike:** Biranje proizvoda s manje ambalaže, korištenje višekratnih vrećica i boca.
- 3. Kompostiranjem:** Kućno kompostiranje pretvara organski otpad u prirodno gnojivo smanjujući količinu otpada i pružajući hranjive tvari tlu.
- 4. Ponovnom upotrebom i reciklažom:** Upotrebljavati predmete više puta ili ih prenamijeniti te redovito odvoziti reciklažni otpad u predviđene kontejnere.

Ti koraci čine nas svjesnim potrošačima i pomažu smanjiti otpad koji završava na odlagalištima, čime izravno doprinosimo čistijem i zdravijem okolišu za sve.

KAKO SMANJITI OTPAD U KUĆANSTVU?

Kućanstvo može smanjiti količine otpada tako da sve ono što se može reciklirati (papir, plastika, metal, staklo) odvaja u za to predviđene spremnike.

Ne bacajte stare stvari, već im, uz malo mašte i truda, osmislite novu namjenu ili izradite od njih nove uporabne predmete te im tako produžite vijek trajanja. Ponovnom uporabom starih predmeta smanjujete količinu otpada koji završava na odlagalištu, stvarate nove predmete bez velikih troškova, štedite vrijedne resurse i energiju te od svojega okoliša stvarate još ljepše i ugodnije mjesto za život.

Neki od proizvoda za ponovnu uporabu su:

- Roba široke potrošnje poput posuđa i pribora za jelo, knjiga, igraćaka, sportske opreme, bicikala, dječje opreme, kolica, umjetničkih i ukrasnih predmeta
- Sve vrste tekstila, odjeće i obuće
- Namještaj poput ormara, kreveta, madraca, stolova, stolica
- Električni i elektronički uređaji poput hladnjaka, ledenica, pećnica, strojeva za pranje rublja i posuđa, televizora, električnih grijalica

Nekoliko primjera kako spriječiti nastanak otpada:

- Ne bacajte hranu i planirajte kupovinu.
- Umjesto plastičnih vrećica upotrebljavajte one za višekratnu upotrebu.
- Izbjegavajte jednokratni pribor za hranu i piće.
- Izbjegavajte plastična pakiranja.
- Upotrebljavajte proizvode od recikliranih materijala.
- Darujte svoju odjeću.
- Upotrebljavajte punjive baterije.
- Kompostirajte otpatke hrane.

KOJA VRSTA OTPADA JE **BIOOTPAD?**

Biootpad je kuhinjski otpad (ostatci od pripreme hrane) i vrtni ili zeleni otpad te zauzima skoro trećinu kućnog otpada i vrijedna je sirovina za proizvodnju kvalitetnog komposta.

U spremnike za biootpad **TREBA** odlagati:

- kuhinjski otpad (ostatci i kora voća i povrća, ljuske jaja, talog kave, iskorištene vrećice čaja, ostatci kruha, listovi salate, blitve, kelja i sl.),
- vrtni ili zeleni otpad (uvelo cvijeće, granje, otpalo lišće, otkos trave i živice, zemlja iz lončanica, ostatci voća i povrća i sl.),
- male količine ostalog biootpada (kora drveta, kosa i dlaka, piljevina, papirnate maramice, borove iglice, male količine papira u koje su bili zamotani kuhinjski otpaci).

U spremnike za biootpad **NE SMIJE SE** odlagati:

- ostatci termički obrađene hrane,
- meso, riba, kosti, koža,
- mliječni proizvodi, ulja i masti,
- pepeo, ambalaža (kartonska, staklena, plastična), guma, opasni otpad,
- obojeni i lakirani drveni otpad,
- odjeća, cigarete i dr.

KOMPOSTIRANJE

Kompostiranje je prirodan proces razgradnje organskog otpada poput ostataka hrane i biljnog materijala u bogato, tamno tlo koje nazivamo kompost.

Kompostiranje oponaša prirodni ciklus razgradnje u kojem se organski materijali vraćaju u tlo, obogaćujući ga i podržavajući rast novih biljaka.

Kompostiranjem rješavamo problem organskih otpadaka iz kuhinje i vrta, a u isto vrijeme dobivamo kvalitetno organsko gnojivo kojim ćemo obogatiti zemlju u vrtu.

Prednosti kompostiranja su višestruke:

1. Smanjuje se otpad.

Kompostiranjem možemo značajno smanjiti količinu otpada koji završava na odlagalištima. U prosječnom kućanstvu organski otpad čini oko 30% ukupnog otpada, pa kompostiranjem smanjujemo i prostor potreban za odlaganje smeća te smanjujemo troškove zbrinjavanja.

2. Proizvodi se prirodno gnojivo.

Kompost djeluje kao prirodno gnojivo bogato hranjivim tvarima. Umjesto korištenja kemijskih gnojiva, kompostom možemo obogatiti tlo u vrtovima i kućnim biljkama, čime podržavamo zdrav rast biljaka na održiv način.

3. Vraćaju se hranjive tvari u tlo.

Organski otpad sadrži važne hranjive tvari poput dušika, fosfora i kalija, koje su ključne za rast biljaka. Kompostiranje vraća ove hranjive tvari u tlo poboljšavajući njegovu strukturu, plodnost i sposobnost zadržavanja vode.

4. Zaštita okoliša.

Kompostiranjem stvaramo zatvoreni ciklus organskog otpada smanjujući naš utjecaj na okoliš i stvarajući zdraviji, plodniji ekosustav.

Što **SMIJEMO** kompostirati:

Gotovo sav biljni otpad iz kuhinje, vrta, voćnjaka i travnjaka, lišće, usitnjeno suho granje, slamu i sijeno, ostatke od obrezivanja voćnjaka i vinove loze, piljevinu, ostatke i kore voća i povrća, talog kave i čaja, pokošenu travu, korov i ostatke, uvenulo cvijeće.

Što **NE SMIJEMO** kompostirati:

Ostatke hrane, meso i kosti, osjemenjeni korov, životinjski izmet, lijekove, bolesne biljke, mliječne proizvode, pepeo. Zbog spore i teške razgradnje nije preporučljivo odlaganje plutenih čepova, ljuski oraha i češera. Nikako ne stavljati otpatke koji sadrže kemikalije (stare lijekove), ulja ili bojano impregnirano drvo.

KAKO KOMPOSTIRATI KOD KUĆE?

Kompostiranje kod kuće može biti jednostavno i korisno za svakoga tko ima malo prostora i volje za smanjenje otpada.

Evo nekoliko osnovnih koraka kako započeti:

POTREBAN PRIBOR:

vrtni komposter/plastični, metalni, drveni spremnik s rupom na dnu

1. Pronađite mjesto za kompost

Odaberite prostor za svoj kompost – može to biti mali vrtni kutak, balkon ili čak unutarinja posuda ako nemate dvorište. Ako kompostirate vani, korisno je imati kompostnu posudu ili plastičnu bačvu koja čuva sve na jednom mjestu. Za unutarnje kompostiranje upotrebljavaju se posebne posude s poklopcem.

2. Prikupite materijale za kompost

Za dobar kompost potrebna je ravnoteža „zelenih” i „smeđih” materijala:

- Zeleni materijali (bogatiji dušikom): ostatci voća i povrća, kava, ljuške jaja, pokošena trava.
- Smeđi materijali (bogatiji ugljikom): lišće, grančice, papir, karton i suho lišće.

Izbjegavajte dodavanje mesa, mliječnih proizvoda, masne hrane, plastike i kemikalija jer mogu stvoriti neugodan miris ili privući štetočine.

3. Slaganje slojeva

Prilikom slaganja na dno posude ili hrpe stavite sloj smeđih materijala (npr. suho lišće ili karton). Na to dodajte sloj zelenih materijala (ostatci hrane), pa opet smeđi materijal. Nastavite slagati slojeve dok ne ispunite posudu. Ravnoteža ovih slojeva sprječava neugodne mirise i potiče razgradnju.

4. Dodajte malo vlage

Kompost treba biti lagano vlažan – ne previše mokar, ali ni potpuno suh. Ako je kompost presuh, možete ga povremeno poprskati vodom, ali pazite da ne dodate previse vode jer će to usporiti proces.

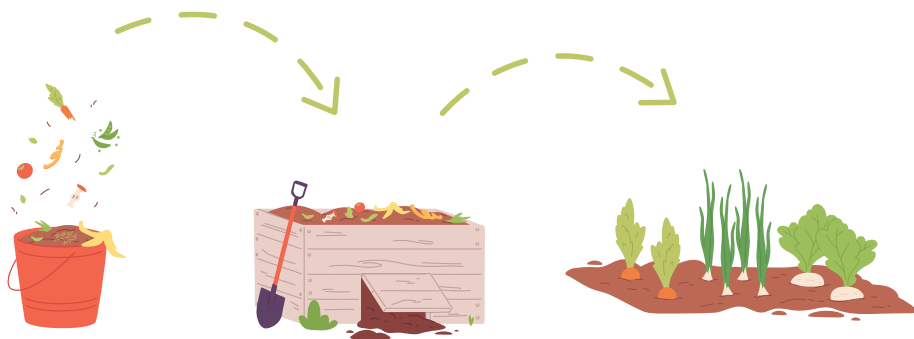
5. Miješanje

S vremena na vrijeme (svaka dva tjedna) promiješajte kompost kako bi se osigurala dobra cirkulacija zraka. To pomaže mikroorganizmima u razgradnji materijala i ubrzava proces.

6. Strpljenje i čekanje

Kompostiranje može potrajati nekoliko mjeseci. Kad kompost postane taman, mrvičast i miriše na svježe tlo, spreman je za korištenje. Taj kompost možete iskoristiti kao prirodno gnojivo za cvijeće, povrtnjak ili biljke u kući.

Ovim jednostavnim koracima možete smanjiti kućni otpad i dobiti prirodno gnojivo, a usput i doprinijeti očuvanju okoliša!

**ODVOJENI
BIOOTPAD
STAVIMO U
KOMPOSTER/
SPREMIK**

**PROIZVEDIMO
KOMPOST
KORAK PO
KORAK**

**PRIMJENOM
KOMPOSTA
OBOGATIMO TLO
I PRIHRANIMO
BILJKE**

ŠTO NE BI SMJELO BITI U KOMPOSTERU?

- meso i mesni ostatci hrane
- kuhano povrće
- mliječni proizvodi
- pelene i ulošci
- bolesne biljke
- životinjski izmet
- lišće oraha
- limenke, tetrapak
- bojano ili lakirano drvo
- pepeo kamenog i smeđeg ugljena te ugljena za roštilj
- biootpad koji je bio u dodiru s naftom, benzinom, uljanim i zaštitnim bojama

ŠTO SVE MOŽEMO DODATNO STAVITI U KOMPOST?

U kompostnu hrpu preporučamo dodavanje ljekovitih biljaka.

Za to su posebno pogodni:

Kopriva

Ona ima brojna svojstva. Zemlja dobivena od koprivinog komposta posebno je pogodna za uzgoj nježnih i osjetljivih kultura te za uzgoj ruža i jagoda. Kopriva je riznica željeza, dušika, raznih minerala i mikroelemenata.

Stolisnik

pomaže okolnom bilju da stekne otpornost prema bolestima i pojačava njihov miris i okus. Također, obogaćuje zemlju bakrom, a lišće stolisnika ubrzava razgradnju komposta.

Kamilica

pomaže u sprječavanju plijesni na sadnicama i obogaćuje tlo kalcijem.

Maslačak

opskrbljuje biljke bakrom.

Posebno preporučujemo preparate ovih ljekovitih biljaka koji dodatno oplemenjuju kompost. Tako dobiveni kompost vrijedno je gnojivo jer oplemenjuje i poboljšava karakteristike tla, a biljkama daje mnoge hranjive komponente koje su važne za njihov rast.

NAJČEŠĆI PROBLEMI KOJI SE JAVLJAJU U POSTUPKU KOMPOSTIRANJA TE KAKO IH OTKLONITI

Kompostna hrpa ima neugodan miris!

Preokrenite i izmiješajte hrpu kako biste ju prozračili te dodajte malo suhe tvari.

Kompostna hrpa je presuha!

Hrpu poprskajte manjom količinom vode, ali oprezno kako ne biste onemogućili prozračivanje.

Kompostna hrpa je prevlažna!

Umiješajte suhu tvar, npr. suho lišće, piljevinu i slamu.

Hrpa privlači kukce, insekte i glodavce!

Kukci imaju važnu ulogu u kompostiranju, no ukoliko se pojačano skupljaju muhe, možda u hrpi ima mesnih otpadaka koje treba izbjegavati. Također, preporučljivo je otpatke voća i povrća prekriti tankim slojem zemlje ili lišća.

KORIŠTENJE KOMPOSTA

- Za cvijeće i vrtne biljke: Rasporedite sloj komposta oko biljaka ili ga lagano umiješajte u gornji sloj tla. To će biljkama pružiti hranjive tvari koje će im pomoći da jače rastu, razvijaju dublje korijene i bolje cvjetaju.
- U povrtnjaku: Kompost je idealan za gnojenje povrtnih biljaka jer im daje prirodne hranjive tvari. Prije sadnje, dodajte kompost u gornji sloj tla i pomiješajte ga s postojećom zemljom. Povrće će rasti zdravije, imati bolji okus i biti otpornije na bolesti.
- Za sobne biljke: Dodavanje male količine komposta u lončanice može poboljšati kvalitetu tla, ali budite umjereni - obično je dovoljno dodati 1 - 2 žlice komposta u površinski sloj zemlje, a zatim redovito zalijevati.
- Priprema tla za sadnju: Kod većih projekata sadnje ili pripreme vrta možete dodati deblji sloj komposta na zemlju i ostaviti ga preko zime. Do proljeća će se kompost dodatno razgraditi i obogatiti tlo.

Korištenje komposta u vrtu i kućanstvu jednostavan je i učinkovit način da prirodno obogatite tlo, poboljšate rast biljaka, smanjite otpad i zaštitite okoliš. Kompost ne samo da hrani biljke već im pomaže da budu jače, otpornije i zdravije!

NAZIV PROJEKTA: "Odvajamo biootpad - edukativno informativne aktivnosti odvojenog sakupljanja otpada"

NOSITELJ PROJEKTA: OPĆINA MATULJI,
Trg Maršala Tita 11, 51211 Matulji, Hrvatska

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA: 11.956,25 €

RAZDOBLJE PROVEDBE PROJEKTA: 2024.

OPĆINA MATULJI, Trg Maršala Tita 11, 51211 Matulji,
Hrvatska, OIB 23730024333, www.matulji.hr